

Research Paper

Problematic Internet Use Rate Among High School Students in Tehran, Iran, 2022

Arman Naeemi¹ , *Marjan Mardani Hamooleh² , Mahnaz Ghaljeh³ , Shima Haghani⁴ 

Citation Naeemi A, Mardani Hamooleh M, Ghaljeh M, Haghani Sh. [Problematic Internet Use Rate Among High School Students in Tehran, Iran, 2022 (Persian)]. Iran Journal of Nursing. 2024; 37(148):132-145. <https://doi.org/10.32598/ijn.37.148.764.32>

doi <https://doi.org/10.32598/ijn.37.148.764.32>

Received: 25 Feb 2024

Accepted: 10 May 2024

Available Online: 01 Jul 2024

ABSTRACT

Background & Aims With the spread of web-based applications among students, problematic Internet use (PIU) is increasing. This study aims to investigate the PIU rate among high school students in Tehran, Iran.

Materials & Methods In this descriptive cross-sectional study, 256 second-year high school students in Tehran city were included using a convenience sampling method in 2022. The data collection tools were a demographic form and the problematic internet Use questionnaire (PIUQ). The collected data was analyzed in SPSS software, version 16 using descriptive and inferential statistics (independent t-test, analysis of variance).

Results The mean total score of PIUQ was 50.27±8.19 out of 100. Among the PIUQ domains, social interactions had the highest mean (2.59±0.55), while adverse effects had the lowest mean (2.44±0.51). There was no significant difference in the PIUQ score based on any demographic variables ($P>0.05$).

Conclusion The development of educational programs by high school officials for students to reduce the adverse effects of PIU is recommended.

Keywords:

Internet, Problematic internet use, Student, Mental health

1. Department of Psychiatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
2. Department of Psychiatric Nursing, Nursing and Midwifery Care Research Center, Health Management Research Institute, School of Nursing and Midwifery, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
3. Department of Nursing Management, Community Nursing Research Center, School of Nursing and Midwifery, Zahedan University of Medical Sciences, Zahedan, Iran.
4. Department of Biostatistics, Nursing and Midwifery Care Research Center, School of Nursing and Midwifery, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*** Corresponding Author:**

Marjan Mardani-Hamooleh, Associate Professor.

Address: Department of Psychiatric Nursing, Nursing and Midwifery Care Research Center, Health Management Research Institute, School of Nursing and Midwifery, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Tel: +98 (21) 43651804

E-Mail: mardanihamoole.m@iums.ac.ir



Copyright © 2024 The Author(s); This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY-NC: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

Extended Abstract

Introduction

Today, the use of information and communication technology has become popular. For the majority of people, the Internet is an information source and a platform for social communication and self-education.

The Internet has advantages and disadvantages. It provides opportunities for creative expression and social support; however, its excessive use causes internet addiction and dependence. During the last decade, problematic Internet use (PIU) has been raised as a clinical disorder in adolescents. Studies on adolescents have shown that PIU is associated with psychological disorders such as depression and aggression and a decrease in the quality of interpersonal relationships. The PIU is an important social concern in different countries, especially among students. School students may be less likely to seek help from others when faced with problems, which can increase their dependence on the Internet and its problematic use. The PIU can be a maladaptive emotion regulation strategy through failed problem-solving and avoidance. A few studies have been conducted on PIU in Iranian students, necessitating more research. Therefore, this study aims to evaluate the PIU among high school students in Tehran, Iran.

Materials & Methods

In this descriptive cross-sectional study, 256 second-year high school students in Tehran city were included using a convenience sampling method in 2022. The data collection tools were a demographic form and the Problematic Internet Use Questionnaire (PIUQ), completed based on a self-report method by students. The demographic form surveys age, gender, educational level, field of study, grade point average, family economic status, living arrangement, and birth rank. The PIUQ, developed by Thatcher and Goolam in 2005, has 20 items that measure the three dimensions of online preoccupation (10 items), adverse effects (7 items), and social interactions (3 items). The items are rated on a 5-point Likert scale and the total score ranges from 20 and 100. A higher score indicates a higher level of PIU. The data was analyzed in SPSS software, version 16 using descriptive (mean and standard deviation) and inferential (independent t-tests, analysis of variance) statistics.

Result

The mean age of the students was 17.33 ± 0.67 years, and most of them had age > 18 years (45.7%). The mean PIUQ score was 50.27 ± 8.19 out of 100. Among the

PIUQ domains, social interactions had the highest mean (2.59 ± 0.55), while adverse effects had the lowest mean (2.44 ± 0.51). In the online preoccupation domain, the highest score was for the item "Do you find yourself looking forward to spending time on the Internet and feeling as if you can't wait to be online?" With a mean of 2.79 ± 0.86 and the lowest score was for the item "Do you find that you keep secrets from others regarding your time spent on the Internet?" With a mean of 2.2 ± 0.82 . In the dimension of adverse effects, the highest score was for the item "Have you experienced a situation where you tried to escape problems by going onto the Internet?" with a mean of 2.55 ± 0.81 , and the lowest score was for the item "Have you ever suffered any serious adverse physical/health-related consequences because of your use of the Internet?" With a mean of 2.33 ± 0.91 . In the dimension of social interactions, the highest score was for the item "Do you prefer online socializing to other forms of socializing?" with a mean of 2.69 ± 0.80 , and the lowest score was for the item "Do you tend to seek out certain individuals on the Internet?" With a mean of 2.47 ± 0.84 . There was no significant difference in the PIUQ score based on any demographic variables ($P > 0.05$).

Conclusion

High school students in Tehran prefer online social socializing to other social activities, which can lead them to be weak in face-to-face social communication. Considering that inappropriate and problematic use of the Internet can cause students to experience physical and mental consequences, the development of educational programs for them to reduce the adverse effects of PIU is recommended for high school officials. These programs can be implemented by school counselors.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study was approved by the ethics committee of [Iran University of Medical Sciences](#) (Code: IR.IUMS.REC.1401.728). All ethical principles were considered in this article. The participants were informed about the study objectives and methods. They were assured of the confidentiality of their information and were free to leave the study at any time, and if desired, the research results would be available to them.

Funding

This study was extracted from the master's thesis of Arman Naeemi at the Department of Psychiatric Nursing, School of Nursing and Midwifery, [Iran University of Medical Sciences](#), Tehran. This article was extracted from the master's thesis of Arman Naeimi, funded by [Iran University of Medical Sciences](#).

Authors' contributions

Conceptualization: Arman Naeemi and Marjan Mardani Hamooleh; Research: Marjan Mardani Hamooleh and Mahnaz Ghaljeh; Data analysis: Shima Haghani; Project Management: Marjan Mardani Hamoleh and Arman Naeemi; Editing & review: Marjan Mardani Hamooleh

Conflict of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors would like to thank all the participants for their cooperation.



مقاله پژوهشی

استفاده مشکل‌زا از اینترنت در میان دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم: مطالعه توصیفی در شهر تهران

آرمان نعیمی^۱، مرجان مردانی حموله^۲، مهناز قلجه^۳، شیما حقانی^۴

Use your device to scan and read the article online



Citation Naeemi A, Mardani Hamooleh M, Ghaljeh M, Haghani Sh. [Problematic Internet Use Rate Among High School Students in Tehran, Iran, 2022 (Persian)]. Iran Journal of Nursing. 2024; 37(148):132-145. <https://doi.org/10.32598/ijn.37.148.764.32>

doi <https://doi.org/10.32598/ijn.37.148.764.32>

چکیده

زمینه و هدف: امروزه با گسترش کاربردهای اینترنت در میان دانش‌آموزان، استفاده مشکل‌دار از آن نیز رو به افزایش می‌باشد. این مطالعه با هدف ارزیابی استفاده مشکل‌زا از اینترنت در میان دانش‌آموزان شهر تهران انجام شد.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی، ۲۵۶ دانش‌آموز از بین مدارس مقطع دوم متوسطه شهر تهران با روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای در سال ۱۴۰۱ بررسی شدند. ابزار گردآوری اطلاعات در این مطالعه فرم اطلاعات فردی و مقیاس روا و پایاسته استفاده مشکل‌زا از اینترنت بود که به روش خودگزارشی توسط نمونه‌های مورد مطالعه تکمیل شد. سپس داده‌ها با نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ و با به‌کارگیری آمار توصیفی و استنباطی (آزمون‌های تی مستقل، آنالیز واریانس) تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میانگین نمره استفاده مشکل‌دار از اینترنت در بین دانش‌آموزان $50/27 \pm 19/19$ از نمره کل ۱۰۰ بود. بیشترین میانگین استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بعد مداخلات اجتماعی برابر با $2/59 \pm 0/55$ و کمترین در بعد اثرات سوء برابر با $2/44 \pm 0/51$ بود. استفاده مشکل‌زا از اینترنت با هیچ‌یک از مشخصات فردی دانش‌آموزان ارتباط معنی‌دار آماری نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه‌گیری: طراحی برنامه‌هایی در جهت آموزش به دانش‌آموزان مقطع متوسطه جهت کاهش استفاده مشکل‌زا از اینترنت توسط مسئولین مدارس پیشنهاد می‌شود. این برنامه‌ها می‌تواند توسط روان‌پرستاران در سطح مدارس به اجرا گذاشته شود.

تاریخ دریافت: ۰۶ اسفند ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۳

تاریخ انتشار: ۱۱ تیر ۱۴۰۳

کلیدواژه‌ها:

اینترنت، استفاده مشکل‌زا از اینترنت، دانش‌آموز، سلامت روانی

۱. گروه روانپرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ایران.
۲. گروه روانپرستاری، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، پژوهشکده مدیریت سلامت، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ایران.
۳. گروه مدیریت پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری جامعه، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، زاهدان، ایران.
۴. گروه آمار زیستی، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، تهران، ایران.

* نویسنده مسئول:

دکتر مرجان مردانی حموله

نشانی: تهران، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه روانپرستاری، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری و مامایی.

تلفن: ۰۴ ۴۳۶۵۱۸۰۴ (۲۱) ۹۸+

رایانامه: mardanihamoole.m@iums.ac.ir



Copyright © 2024 The Author(s).

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY-NC: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

مقدمه

همان گونه که بیان شده، استفاده مشکل‌زا از اینترنت به‌عنوان یکی از مشکلات شایع در بین دانش‌آموزان، خسارات جبران‌ناپذیری بر سلامت روانی آن‌ها وارد می‌کند که نتایج مطالعات نیز علائم روانی استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بین دانش‌آموزان را تأیید می‌کنند، به‌طوری که استفاده مشکل‌زا از اینترنت با رفتارهای خودتخریبی، اضطراب، کمبود توجه/بیش‌فعالی، خصومت/پرخاشگری، علائم وسواس فکری-اجباری و مشکلات رابطه مرتبط بوده است. همچنین ارتباط بین افسردگی، اضطراب، کاهش تمرکز و کیفیت خواب با استفاده مشکل‌زا از اینترنت وجود دارد [۱۴]. افزون بر آن، استفاده مشکل‌زا از اینترنت با پیامدهایی نظیر هزینه‌روافزون برای اینترنت و بروز رفتارهای مشکل‌زا همراه است [۱۵].

می‌توان گفت تکرار رفتارهایی مانند قماربازی، ورزش، اعمال جنسی، خرید و غرق شدن در اینترنت باعث ترشح دوپامین و نوراپی نفرین در مغز می‌شود و لذت‌های حاصل از ترشح این هورمون‌ها باعث می‌شود افراد بیش‌ازپیش به رفتارهای یادشده روی بیاورند و براین اساس فرد مجبور می‌شود تا به تکرار رفتار موردنظر دست یابد [۱۶]. ازسوی دیگر، ایجاد اثر محرومیت (احساس هیجانی ناخوشایند مانند اضطراب) در زمانی که فرد در تماس با اینترنت نیست، ایجاد اثر تحمل، کوشش‌های ناموفق مکرر برای قطع استفاده و تخریب در عملکرد زندگی روزانه در استفاده مشکل‌زا از اینترنت دیده می‌شود [۱۴]. درنهایت، استفاده مشکل‌زا از اینترنت، روند کارهای درسی، زندگی اجتماعی و سایر جنبه‌های زندگی روزانه دانش‌آموز با خانواده را مختل می‌کند [۱۷].

باتوجه به اینکه دانش‌آموزان، یکی از آسیب‌پذیرترین اقشار جامعه در برابر رفتارهای پرخطر ازجمله استفاده نادرست از اینترنت را تشکیل می‌دهند [۶] و ازطرف دیگر برحسب ضرورت‌های تحصیلی، بسیاری از اوقات خود را در جهان مجازی سپری می‌کنند. بدیهی است که هرگونه ضایعه و نارسایی در سلامت جسمی و روانی آنان که با استفاده مشکل‌زا از اینترنت مرتبط باشد، کاهش توانایی‌های آنان را به دنبال خواهد داشت. درنتیجه به شکل غیرقابل اجتنابی، کندی در پیشرفت جامعه و ازطرف دیگر فقدان سلامت جسمی و روانی دانش‌آموزان در دراز مدت، نابهنجاری و در کل بافت جامعه را در پی خواهد داشت [۷].

موارد پیش‌گفت نشان می‌دهد استفاده مشکل‌زا از اینترنت می‌تواند به بروز مسائل و مشکلات جدی روانی در بین دانش‌آموزان منجر شود. دراین میان، پژوهشگر نیز به‌عنوان روان‌پرستار شاهد افزایش قابل‌مشاهده استفاده مشکل‌زا از اینترنت و تبعات جسمی و روانی حاصل از آن در دانش‌آموزان بوده و این مهم باعث سوق پیدا کردن پژوهشگر به سمت مطالعه‌ای درخصوص ارزیابی استفاده مشکل‌زا از اینترنت در میان دانش‌آموزان شهر تهران شد تا از طریق ارزیابی دقیق این مشکل بتوان گروه‌های پرخطر دانش‌آموزان را رصد و در آینده با انجام اقدامات مداخله‌ای مبتنی

دانش‌آموزان به‌طور معمول به‌واسطه استفاده از بازی‌های کامپیوتری، گوش دادن و یادداشت موسیقی موردعلاقه‌شان و یافتن دوستان جدید، بیشترین متقاضیان استفاده از اینترنت و خدمات آن هستند [۱]. در این بین کاربران ایرانی استفاده‌کننده از اینترنت از نظر تعداد رتبه اول را در کشورهای خاورمیانه کسب کرده‌اند. باتوجه به افزایش نفوذ اینترنت در ایران، تعداد کاربران آن در مدارس طی یک روز ۱۵ میلیون نفر می‌باشد [۲]. در همین رابطه، آمارهای متفاوتی درباره استفاده مشکل‌زا از اینترنت و اعتیاد به آن در میان دانش‌آموزان در جهان گزارش شده است. برای نمونه این آمارها در مجارستان ۱۹/۱ درصد [۳]، در ایتالیا ۲۴ درصد [۴] و در ترکیه ۱۹/۸ درصد برای دختران و ۴/۱۷ درصد برای پسران [۵] بوده است. در ایران نیز شیوع کلی اعتیاد به اینترنت ۲/۴ درصد گزارش شده است که برحسب جنسیت در پسران ۲/۹ و در دختران ۲ درصد و برحسب گروه‌های سنی در نوجوانان ۲/۵ درصد است [۶].

گسترش روزافزون استفاده از منابع اینترنتی، سبب پیدایش مفهوم استفاده مشکل‌زا از اینترنت در میان دانش‌آموزان شده است. دانش‌آموزانی که دارای تغییرات شدید در حوزه‌های اجتماعی، عاطفی، شناختی و رفتاری به‌دلیل رشد و تمایز عصبی-زیست‌شناختی می‌باشند. استفاده مشکل‌زا از اینترنت به‌عنوان یک نشانگان پیچیده که شامل علائم شناختی و رفتاری می‌باشد، شناخته شده که به از دست دادن کارایی درزمینه تحصیلی فرد منجر شده است و پیامدهای منفی در ارتباطات و تعامل اجتماعی دارد [۷]. این نشانگان دارای اثرات منفی بر دانش‌آموزان باتوجه به تغییرات روانشناختی آنان می‌باشد. به بیان شفاف‌تر، مفهوم استفاده مشکل‌زا از اینترنت، نوعی اختلال و بی‌نظمی روانی-اجتماعی است که با علائمی نظیر کناره‌گیری اجتماعی (با ایجاد علائمی نظیر اضطراب و بی‌حوصلگی)، اختلالات عاطفی (افسردگی، تندخویی و بدخلقی) و ازهم‌گسیختگی روابط و مناسبات اجتماعی (کاهش و یا فقدان روابط اجتماعی از لحاظ کمی یا کیفی) همراه است [۸].

شواهدی در این زمینه موجود است که نشان‌دهنده افزایش میزان استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بین دانش‌آموزان می‌باشد. ازجمله نتایج یک مطالعه فراتحلیل بیانگر میزان بالای استفاده مشکل‌زا از اینترنت در ۲۵ درصد از دانش‌آموزان بوده است [۹]. نتایج مطالعه‌ای در ایالات متحده آمریکا نیز با بررسی ۶۰۰۰ دانش‌آموز دبیرستانی نشان داد استفاده مشکل‌زا از اینترنت در ۵۳/۵۸ درصد از آنان گزارش شده است [۱۰]. نتایج پژوهش دیگری در ویتنام نیز نشان داد ۲۳ درصد از دانش‌آموزان دارای سطح بالای استفاده مشکل‌زا از اینترنت بوده‌اند [۱۱]. نتایج مطالعات انجام‌شده در ایران نیز نشان‌دهنده استفاده مشکل‌زا از اینترنت در ۲۰-۷۷/۶ درصد از دانش‌آموزان ایرانی بوده است [۱۲، ۱۳].

روایی این مقیاس را رنجبر و همکاران در ایران از طریق فرایند ترجمه-بازترجمه انجام داده‌اند و پایایی آن را نیز ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند [۲۰]. در پژوهش حاضر جهت تعیین روایی محتوا، نسخه‌های فارسی و انگلیسی ابزار به ۵ نفر از اساتید گروه پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایران داده شد و گویه‌ها با توجه به توصیه‌ها و نظرات این گروه ویرایش شد. به‌منظور تعیین پایایی ابزار، ابزار یادشده را ۱۵ نفر از دانش‌آموزانی که به‌عنوان نمونه پژوهش نبودند، پاسخ دادند و ضریب آلفای کرونباخ برای این ابزار ۰/۸۲ محاسبه شد.

پژوهشگر پس از دریافت کد اخلاق از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی ایران با مراجعه به سازمان آموزش و پرورش اقدام به کسب مجوزهای لازم کرد. پس از اخذ مجوزهای لازم پژوهشگر با هماهنگی مسئولان مدرسه دعوت‌نامه‌هایی جهت دعوت دانش‌آموزان به‌منظور شرکت در مطالعه بین ایشان توزیع کرد. در این مطالعه، از میان مدارس دولتی دوره دوم متوسطه غرب تهران ۲ مدرسه دخترانه و ۲ مدرسه پسرانه با انجام عمل قرعه‌کشی بین مدرسی که اداره آموزش و پرورش مجوز مطالعه در آن‌ها را دادند، انتخاب شدند.

دانش‌آموزان حاضر در پژوهش از ۴ مدرسه متوسطه دوره دوم واقع در منطقه غرب تهران بودند که از هر کدام از مدارس یادشده براساس تعداد کل دانش‌آموزان آن مدارس براساس معیارهای ورود به مطالعه در پژوهش شرکت کردند. نمونه‌گیری مطالعه به شیوه در دسترس بود. پس از ملاقات حضوری پژوهشگر با والدین دانش‌آموزان مورد مطالعه، ابتدا واجد شرایط بودن آنان را جهت شرکت در مطالعه (از نظر دارا بودن معیارهای ورود به مطالعه) بررسی کرد و پس از توضیح هدف پژوهش و روش پژوهش، اقدام به دریافت رضایت‌نامه از والدین دانش‌آموزان کرد. فرم رضایت‌نامه را والدین مطالعه و تکمیل کردند و پس از دریافت رضایت‌نامه از والدین و دانش‌آموز جهت شرکت در پژوهش، پرسش‌نامه‌ها به دانش‌آموزان تحویل داده شد. زمان پاسخ به ابزارها ۱۵ دقیقه بود و کل زمان فرایند گردآوری داده‌ها ۵ ماه به طول انجامید. محقق در زمان تکمیل ابزارها در کنار دانش‌آموزان بود تا از تکمیل ابزار توسط آنان اطمینان حاصل کند و اگر ابهامی در این زمینه داشتند، برای آنان برطرف کند.

تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ در دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی صورت گرفت. در بخش آمار توصیفی از جداول توزیع فراوانی برای متغیرهای کیفی پژوهش و شاخص‌های عددی کمینه، بیشینه و میانگین و انحراف معیار برای متغیرهای کمی پژوهش استفاده شد. در بخش آمار استنباطی از آزمون تی مستقل^۲ و آنالیز واریانس^۳ برای بررسی ارتباط بین متغیرهای جمعیت‌شناختی با استفاده مشکل‌زا از اینترنت استفاده

بر ارتقای سلامت روانی از استفاده مشکل‌زا از اینترنت توسط آنان کم کرد. بنابراین هدف مطالعه حاضر ارزیابی استفاده مشکل‌زا از اینترنت در میان دانش‌آموزان شهر تهران، بود.

روش بررسی

پژوهش حاضر، یک مطالعه توصیفی مقطعی بود. محیط پژوهش این مطالعه، مدارس متوسطه دوره دوم غرب تهران شامل ۲ مدرسه دخترانه و ۲ مدرسه پسرانه (در کل ۴ مدرسه) بود که به شیوه قرعه‌کشی از بین مدارس پیش‌گفت به‌عنوان محیط پژوهش در سال ۱۴۰۱ انتخاب شدند. جامعه پژوهش در مطالعه حاضر تمام دانش‌آموزان ۱۵-۱۸ ساله مشغول به تحصیل در این مدارس (۹۱۸ نفر) بودند. نمونه پژوهش نیز ۲۶۵ نفر از این دانش‌آموزان بود که معیار ورود به مطالعه را دارا بودند. نمونه‌گیری به شیوه سهمیه‌ای بود. بدین صورت که به هر مدرسه‌ای سهمیه‌ای جهت شرکت در پژوهش اختصاص داده شد (از هر کدام از مدارس تعداد ۸۶-۶۲-۵۰-۶۷ نفر در پژوهش شرکت کردند).

معیارهای ورود به مطالعه شامل داشتن رضایت آگاهانه، نداشتن سابقه ابتلا به اختلالات روانی، اعتیاد، مشکلات جسمی مزمن به گفته خود دانش‌آموز و کاربر اینترنت بودن می‌شد.

حجم نمونه طبق فرمول تعیین حجم نمونه با ضریب اطمینان ۹۵ درصد، توان آزمون ۹۰ درصد و دقت آزمون ۱/۵ و براساس مطالعه لایق و ابادری [۱۸]، معادل ۲۴۲ نفر به دست آمد که با احتساب حدود ۱۰ درصد ریزش نمونه، معادل ۲۶۵ نفر لحاظ شد. ابزارهای گردآوری اطلاعات در این مطالعه، فرم اطلاعات فردی و مقیاس استفاده مشکل‌زا از اینترنت^۱ بود.

پرسش‌نامه جمعیت‌شناختی

فرم مشخصات فردی شامل سن، جنسیت، مقطع تحصیلی، رشته تحصیلی، معدل، وضعیت اقتصادی خانواده، نوع اقامت در منزل، رتبه فرزند در خانواده بود.

مقیاس استفاده مشکل‌زا از اینترنت

در سال ۲۰۰۵ تاچر این مقیاس را تهیه کرده است. این مقیاس ۲۰ گویه‌ای است که سه بعد مشغولیت با اینترنت (۱۱ گویه در شماره‌های ۱-۸ و ۱۸-۲۰)، اثرات سوء (۶ گویه در شماره‌های ۹-۱۴) و مداخلات اجتماعی (۳ گویه در شماره‌های ۱۵-۱۷) را می‌سنجد. گویه‌ها براساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از ۱ تا ۵ طراحی شده‌اند و هر فرد نمره بین ۲۰ تا ۱۰۰ کسب می‌کند. نمره بالاتر نشان‌دهنده میزان بالاتر استفاده مشکل‌زا از اینترنت است [۱۹].

2. Independent Samples T-Test
3. Analysis of variance (ANOVA)

1. Problematic Internet Use Questionnaire (PIUQ)

متوسط داشتند [۱۱]. نتایج پژوهشی در ایران نیز حاکی از آن بود که ۱۷/۷ درصد از دانش‌آموزان دارای سطوح متوسط استفاده مشکل‌زا از اینترنت بودند [۱۲].

در بین ابعاد استفاده مشکل‌زا از اینترنت بیشترین میانگین نمره مربوط به بعد مداخلات اجتماعی بود که در این بعد نیز بیشترین فراوانی مربوط به گویه «ترجیح فعالیت‌های اجتماعی آنلاین به سایر فعالیت‌های اجتماعی» می‌شد. به نظر می‌رسد دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه حاضر، فعالیت‌های اجتماعی به شیوه آنلاین که با استفاده از اینترنت به آن دست می‌یابند را به صورت مطلوب برآورد می‌کنند. براین اساس، این گونه از فعالیت‌های اجتماعی را بر سایر فعالیت‌های اجتماعی که جنبه آنلاین ندارند، ترجیح می‌دهند. در همین رابطه، نتایج مطالعه‌ای در میانمار بیان کرد استفاده مشکل‌زا از اینترنت بر سلامت روانی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد و به بروز اضطراب اجتماعی در دانش‌آموزان منجر می‌شود [۲۱].

براساس نتایج مطالعه‌ای در چین، می‌توان گفت دانش‌آموزان با سطح بالای استفاده مشکل‌زا از اینترنت، دچار مشکل می‌شوند که در نهایت بر عملکرد اجتماعی عادی آن‌ها تأثیر می‌گذارد [۲۲]. استفاده مشکل‌زا از اینترنت بر سایر جنبه‌های سلامت اجتماعی دانش‌آموزان نیز تأثیر منفی دارد که می‌تواند روابط بین اعضای خانواده را نیز تحت فشار قرار دهد. در همین خصوص، محققان در ترکیه نشان دادند استفاده مشکل‌زا از اینترنت کیفیت رابطه والد-نوجوان، تعارض نوجوان-والد و سلامت روانی دانش‌آموزان را نشان می‌دهد که این چالش‌ها و مسائل می‌تواند پیامدهای مهمی برای جلوگیری از افزایش میزان استفاده مشکل‌زا از اینترنت برای دانش‌آموزان داشته باشد [۱۷]. پژوهشگر به‌عنوان روان‌پرستار چنین می‌اندیشد که ترجیح فعالیت‌های اجتماعی آنلاین به سایر فعالیت‌های اجتماعی برای دانش‌آموزان، می‌تواند آنان را با خطر اختلال در تعاملات اجتماعی مواجه کند. بنابراین، باتوجه به اینکه در مطالعه حاضر مشخص شد ترجیح فعالیت‌های اجتماعی آنلاین به سایر فعالیت‌های اجتماعی برای دانش‌آموزان وجود دارد و تبعاتی که این مهم در استفاده مشکل‌زا از اینترنت از نظر اجتماعی برای دانش‌آموزان همراه دارد و در مطالعات فوق نیز به آن‌ها اشاره شد، ضروری است جهت نظارت بر محتوا و میزان فعالیت دانش‌آموزان در فعالیت‌های اجتماعی آنلاین موردعلاقه آنان، اقدامات لازم توسط والدین، مسئولین حوزه آموزش و پرورش و سایر نهادهای مرتبط با آن اجرا شود.

در مطالعه حاضر، بعد مشغولیت با اینترنت دارای دومین رتبه در میان ابعاد استفاده مشکل‌زا از اینترنت بود که در این بعد بیشترین میانگین نمره مربوط به گویه «عدم صبر برای آنلاین بودن و علاقمند بودن زیاد به صرف وقت در اینترنت» می‌شد. شاید دانش‌آموزان شرکت‌کننده در مطالعه کنونی از طریق استفاده از اینترنت به جذابیت‌هایی دست یافته بودند که برای آنلاین بودن، صبر نداشتند و علاقمند برای صرف وقت زیاد برای

شد. سطح معنی‌داری در تمام آزمون‌های استنباطی در سطح ۹۵ درصد اطمینان، $P < 0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

میانگین سنی نمونه‌های تحت مطالعه برابر با $17/33 \pm 0/67$ سال و دانش‌آموزان دارای ۱۸ سال (۴۵/۷ درصد) نسبت به سایر دانش‌آموزان دارای فراوانی بیشتری بودند. فراوانی سایر مشخصات فردی دانش‌آموزان در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود. میانگین نمره استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بین دانش‌آموزان مشکل‌زا از اینترنت در بعد مداخلات اجتماعی برابر با $2/59 \pm 0/55$ و کمترین در بعد اثرات سوء با $2/44 \pm 0/51$ بود (جدول شماره ۲).

بیشترین میانگین استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بعد مشغولیت با اینترنت در گویه «آیا تاکنون برایتان اتفاق افتاده که نتوانید برای آنلاین بودن صبر کنید و دوست داشته باشید هرچه سریع‌تر وقت خود را در اینترنت صرف کنید؟» با میانگین $2/79 \pm 0/86$ و کمترین در گویه «آیا تاکنون به این نتیجه رسیده‌اید که در حال مخفی کردن زمان سپری کردن در اینترنت خود از دیگران هستید؟» با میانگین $2/2 \pm 0/82$ بود (جدول شماره ۳).

بیشترین میانگین استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بعد اثرات سوء در گویه «آیا تاکنون موقعیتی پیش آمده که برای فرار از مشکلات خود به اینترنت (فضای مجازی) متصل شوید؟» با میانگین $2/55 \pm 0/81$ و کمترین در گویه «آیا تاکنون به خاطر استفاده از اینترنت دچار مشکلات سلامتی و جسمی شده‌اید؟» با میانگین $2/33 \pm 0/91$ بود (جدول شماره ۴).

بیشترین میانگین استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بعد مداخلات اجتماعی در گویه «آیا فعالیت‌های اجتماعی آنلاین را به سایر فعالیت‌های اجتماعی ترجیح می‌دهید؟» با میانگین $2/69 \pm 0/80$ و کمترین در گویه «آیا تمایل دارید در اینترنت فرد یا افراد خاصی را جست‌وجو کنید؟» با میانگین $2/47 \pm 0/84$ بود (جدول شماره ۵).

در جداول شماره ۳، ۴ و ۵ میانگین یادشده در محدوده ۱ تا ۵ محاسبه شده است. بین استفاده مشکل‌زا از اینترنت با هیچ‌یک از متغیرهای جمعیت‌شناختی ارتباط معنی‌دار آماری وجود نداشت ($P > 0/05$) (جدول شماره ۶).

بحث

در این مطالعه استفاده مشکل‌زا از اینترنت در میان دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم در شهر تهران ارزیابی شد که براساس یافته‌ها، استفاده مشکل‌زا از اینترنت، در حد متوسط بود. در همین راستا، یافته‌های مطالعه‌ای در ویتنام نشان داد ۴۰/۲ درصد از دانش‌آموزان استفاده مشکل‌زا از اینترنت در سطح

جدول ۱. مشخصات فردی واحدهای پژوهش

مشخصات فردی	تعداد (درصد)
	۳۳(۱۲/۵)
	۱۱۱(۴۱/۹)
	۱۲۱(۴۵/۷)
	۲۶۵(۱۰۰)
میانگین \pm انحراف معیار	۱۷/۳۳ \pm ۰/۶۷
سن (سال)	۱۶
	۱۷
	۱۸
جمع کل	۲۶۵(۱۰۰)
جنسیت	۱۱۷(۴۴/۲)
	۱۴۸(۵۵/۸)
جمع کل	۲۶۵(۱۰۰)
مقطع تحصیلی	۴۸(۱۸/۱)
	۱۲۵(۴۷/۲)
	۹۲(۳۴/۷)
جمع کل	۲۶۵(۱۰۰)
رشته تحصیلی	۹۰(۳۴)
	۱۱۹(۴۴/۹)
	۵۶(۲۱/۱)
جمع کل	۲۶۵(۱۰۰)
معدل	۴۷(۱۷/۷)
	۱۳۴(۵۰/۶)
	۶۵(۲۴/۵)
	۱۹(۷/۲)
جمع کل	۲۶۵(۱۰۰)
وضعیت اقتصادی	۴۸(۱۸/۱)
	۱۵۶(۵۸/۹)
	۶۱(۲۳)
جمع کل	۲۶۵(۱۰۰)
نوع اقامت در منزل	۹۴(۳۵/۵)
	۱۷۱(۶۴/۵)
جمع کل	(۲۶۵)
رتبه فرزند	۸۲(۳۰/۹)
	۱۳۱(۴۹/۴)
	۴۰(۱۵/۱)
	۱۲(۴/۵)
جمع کل	۲۶۵(۱۰۰)

جدول ۲. استفاده مشکل‌زا از اینترنت در میان دانش‌آموزان شهر تهران

استفاده مشکل‌زا از اینترنت و ابعاد آن	حداقل	حداکثر	میانگین ± انحراف معیار	مبنای طیف ۵-۱	
				حداکثر	میانگین ± انحراف معیار
مشغولیت با اینترنت (۱۰-۵۰)	۱۲	۳۷	۲۵/۳۶ ± ۴/۷۶	۳/۷۰	۲/۵۳ ± ۰/۴۷
اثرات سوء (۷-۳۵)	۹	۲۶	۱۷/۱۱ ± ۳/۶۲	۳/۷۱	۲/۴۴ ± ۰/۵۱
مداخلات اجتماعی (۳-۱۵)	۳	۱۳	۷/۷۸ ± ۱/۶۷	۴/۳۳	۲/۵۹ ± ۰/۵۵
استفاده مشکل‌زا از اینترنت (۲۰-۱۰۰)	۲۷	۷۱	۵۰/۲۷ ± ۸/۱۹	۳/۵۵	۲/۵۱ ± ۰/۴۰

نشریه پرستاری ایران

جدول ۳. استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بعد مشغولیت با اینترنت در میان دانش‌آموزان شهر تهران

گوینده‌ها	تعداد (درصد)				
	هرگز (۱)	به ندرت (۲)	گاهی (۳)	اغلب (۴)	همیشه (۵)
آیا تاکنون به این نتیجه رسیده‌اید که در حال مخفی کردن زمان سبزی کردن در اینترنت خود از دیگران هستید؟	۵۱ (۱۹/۲)	۱۲۶ (۴۷/۵)	۷۱ (۲۶/۸)	۱۷ (۶/۴)	۰ (۰)
آیا تاکنون به این نتیجه رسیده‌اید که برای بهبود زندگی خود وابسته به اینترنت هستید؟	۱۳ (۴/۹)	۱۳۱ (۴۹/۴)	۸۲ (۳۰/۹)	۳۷ (۱۴)	۲ (۰/۸)
آیا فکر می‌کنید توسط افرادی که به نظرشان اینترنت جذابیتی ندارد، درک نمی‌شوید؟	۳۵ (۱۳/۲)	۱۰۴ (۳۹/۲)	۱۰۰ (۳۷/۷)	۱۸ (۶/۸)	۸ (۳)
آیا تاکنون برایتان پیش آمده در مورد دفعات بعدی که می‌خواهید آنلاین شوید فکر کنید؟	۱۹ (۷/۲)	۹۶ (۳۶/۲)	۱۰۷ (۴۰/۴)	۴۱ (۱۵/۵)	۲ (۰/۸)
آیا تاکنون برایتان اتفاق افتاده، نتوانید برای آنلاین بودن صبر کنید و دوست داشته باشید هرچه سریع‌تر وقت خود را در اینترنت صرف کنید؟	۹ (۳/۴)	۱۰۱ (۳۸/۱)	۹۵ (۳۵/۸)	۵۶ (۲۱/۱)	۴ (۱/۵)
آیا تاکنون برایتان پیش آمده زمانی که کارهای مهم‌تری برای انجام دارید به جای انجام دادن آن‌ها به اینترنت وصل شوید؟	۲۰ (۷/۵)	۱۰۷ (۴۰/۴)	۱۰۶ (۴۰)	۲۴ (۹/۱)	۸ (۳)
آیا ترجیح می‌دهید زمان فراغت خود را در فضای آنلاین و مجازی صرف کنید؟	۲۴ (۹/۱)	۸۹ (۳۳/۶)	۱۰۲ (۳۸/۵)	۴۴ (۱۶/۶)	۶ (۲/۳)
آیا در صورتی که نتوانید به اینترنت وصل شوید دچار تنش و فشار می‌شوید؟	۳۹ (۱۰/۹)	۱۳۹ (۵۲/۵)	۷۱ (۲۶/۸)	۲۴ (۹/۱)	۲ (۰/۸)
آیا تاکنون به این نتیجه رسیده‌اید که برای کسب احساس رضایت، به صرف زمان بیشتری در اینترنت نیاز دارید؟	۲۶ (۹/۸)	۱۰۸ (۴۰/۸)	۱۲۱ (۴۵/۷)	۱۰ (۳/۸)	۰ (۰)
آیا تا حالا برایتان اتفاق افتاده است که متوجه شوید بیش از زمانی که قصدش را داشتید در اینترنت مانده‌اید؟	۲۱ (۷/۹)	۱۰۰ (۳۷/۷)	۱۱۲ (۴۲/۳)	۳۱ (۱۱/۷)	۱ (۰/۴)
آیا در صورتی که نتوانید به اینترنت وصل شوید دچار احساس بی‌لذتی می‌شوید؟	۹ (۳/۴)	۱۰۱ (۳۸/۱)	۹۵ (۳۵/۸)	۵۶ (۲۱/۱)	۴ (۱/۵)

نشریه پرستاری ایران

نتایج مطالعات در چین و کره جنوبی نیز نشان‌دهنده ارتباط بین مشغولیت زیاد با اینترنت با مشکلات روانی مانند بی‌خوابی و افسردگی ناشی از آن می‌باشد [۲۴، ۲۵]. این یافته‌ها بیانگر نیاز بررسی‌های بیشتر برای نظارت بر استفاده از اینترنت توسط دانش‌آموزان و جلوگیری از عوارض ناشی از آن از جمله افت تحصیلی، بی‌خوابی و افسردگی در راستای کاهش استفاده مشکل‌زا از اینترنت است.

آن شده بودند. نتایج مطالعه‌ای در آلمان نشان‌دهنده میزان بالای مشغولیت با اینترنت در بین دانش‌آموزان بود که با مشکلات تحصیلی نظیر افت نمرات، اضطراب ناشی از امتحانات و اهمال کاری در تحصیل همراه شده بود [۲۳].

جدول ۴. استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بعد اثرات سوء در میان دانش‌آموزان شهر تهران

گویه‌ها	تعداد (درصد)					میانگین: انحراف معیار
	هرگز (۱)	به ندرت (۲)	گاهی (۳)	اغلب (۴)	همیشه (۵)	
آیا تا به حال اتفاق افتاده است سعی داشته باشید استفاده از اینترنت را متوقف کنید اما موفق نشده باشید؟	(۱۴/۳)	(۳۳/۲)	(۴۳/۴)	(۷/۵)	(۱/۵)	۲/۴۹±۰/۸۸
آیا تاکنون موقعیتی پیش آمده که برای فرار از مشکلات خود به اینترنت (فضای مجازی) متصل شوید؟	(۷/۵)	(۴۱/۹)	(۴۰)	(۹/۴)	(۱/۱)	۲/۵۵±۰/۸۱
آیا تاکنون به خاطر استفاده از اینترنت دچار مشکلات جدی روانی شده‌اید؟	(۸/۳)	(۴۶/۴)	(۳۴/۷)	(۹/۸)	(۰/۸)	۲/۴۸±۰/۸۱
آیا تاکنون به دلیل استفاده از اینترنت یک رابطه مهم را از دست داده‌اید؟	(۱۴/۳)	(۳۸/۵)	(۴۰/۸)	(۵/۷)	(۰/۸)	۲/۴۰±۰/۸۲
آیا تاکنون به خاطر استفاده از اینترنت دچار مشکلات سلامتی و جسمی شده‌اید؟	(۲۱/۱)	(۳۴)	(۳۵/۸)	(۹/۱)	(۰)	۲/۳۳±۰/۹۱
آیا تاکنون به خاطر استفاده از اینترنت دچار مشکلات اقتصادی شده‌اید؟	(۱۱/۳)	(۳۶/۶)	(۴۴/۲)	(۷/۲)	(۰/۸)	۲/۴۹±۰/۸۱

نشریه پرستاری ایران

جدول ۵. استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بعد مداخلات اجتماعی در میان دانش‌آموزان شهر تهران

گویه‌ها	تعداد (درصد)					میانگین: انحراف معیار
	هرگز (۱)	به ندرت (۲)	گاهی (۳)	اغلب (۴)	همیشه (۵)	
آیا فعالیت‌های اجتماعی آنلاین را به سایر فعالیت‌های اجتماعی ترجیح می‌دهید؟	۱۳(۴/۹)	۹۹(۳۷/۴)	۱۱۲(۴۲/۳)	۳۹(۱۴/۷)	۲(۰/۸)	۲/۶۹±۰/۸۰
آیا تمایل دارید در اینترنت فرد یا افراد خاصی را جست‌وجو کنید؟	۳۴(۱۲/۸)	۱۰۰(۳۷/۷)	۱۰۴(۳۹/۲)	۳۷(۱۰/۲)	۰(۰)	۲/۴۷±۰/۸۴
آیا تاکنون به این نتیجه رسیده‌اید که تعامل (برخورد) با دیگران در اینترنت برایتان ساده‌تر از روش رودررو و فیزیکی است؟	۲۱(۷/۹)	۸۸(۳۳/۲)	۱۳۰(۴۹/۱)	۲۲(۸/۳)	۴(۱/۵)	۲/۶۲±۰/۸۰

نشریه پرستاری ایران

از اینترنت، فرار از مشکلاتی نظیر استرس، اضطراب و علائم روان‌تنی گزارش کرده بودند [۲۷].

نتایج پژوهش دیگری در چین نشان‌دهنده استفاده بیش از حد و مشکل‌زا از اینترنت در بین دانش‌آموزان مقطع متوسطه بود. به باور محققان در مطالعه پیش‌گفت، فرآیند استفاده جبرانی از اینترنت، ناراحتی عاطفی دانش‌آموزان را کاهش می‌دهد [۲۴]. بنابراین این فرآیند ممکن است به استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بین دانش‌آموزان به‌منظور فرار از انواع مشکلات آنان تبدیل شود. به نظر می‌رسد نمونه‌های مورد مطالعه در مطالعه حاضر نیز توانایی لازم در بهره‌گیری از راهبردهای لازم برای حل مشکلاتشان را ندارند که پیامد آن میزان بالاتر استفاده مشکل‌زا از اینترنت در بعد اثرات سوء می‌شود.

کمترین میانگین نمره در بین ابعاد استفاده مشکل‌زا از اینترنت به بعد اثرات سوء مربوط بوده است. نتایج بررسی نمرات گویه‌های بعد اثرات سوء استفاده مشکل‌زا از اینترنت نشان می‌دهد که اغلب دانش‌آموزان به دلیل فرار از مشکلاتشان به اینترنت پناه می‌برند. در همین خصوص نتایج پژوهشی در ایالات متحده آمریکا نشان داد دانش‌آموزان به‌منظور فرار از مشکلات خود و برای جبران کمبودهای واقعی در روابط بین فردی و برای اجتناب از برخورد با احساسات منفی ناشی از تنهایی، بیشتر از اینترنت استفاده می‌کنند که در نهایت استفاده مشکل‌زا از اینترنت برای آنان رخ می‌دهد [۱۱].

نتایج مطالعه‌ای در چین بیان کرد دانش‌آموزانی که استفاده مشکل‌زا از اینترنت را در سطوح بالاتر تجربه می‌کنند، عزت نفس پایین‌تری دارند و بیشتر از دیگران احساس تنهایی می‌کنند [۲۶]. در همین رابطه، نتایج یک مطالعه در کره جنوبی نشان داد دانش‌آموزان از جمله دلایل خود جهت استفاده مشکل‌زا

جدول ۶. استفاده مشکل‌زا از اینترنت در میان دانش‌آموزان شهر تهران براساس مشخصات فردی

نتایج آزمون	میانگین ± انحراف معیار		فراوانی	مشخصات فردی	
	استفاده مشکل‌دار از اینترنت				
F=۲/۸۰۱ P=۰/۰۷۸**	۴۹/۹۷±۹/۶۴		۳۳	۱۶	سن (سال)
	۵۰/۳۴±۷/۳۵		۱۱۱	۱۷	
	۵۰/۲۸±۸/۵۸		۱۲۱	۱۸	
t=۰/۱۴۲ df=۲۶۲ P=۰/۸۴۷*	۵۰/۳۴±۸/۸۶		۱۱۷	دختر	جنس
	۵۰/۱۳±۷/۶۶		۱۴۸	پسر	
F=۱/۷۲۰ P=۰/۱۴۱**	۴۹/۹۰±۹/۶۷		۴۸	دهم	مقطع تحصیلی
	۵۰/۶۶±۶/۹۱		۱۲۵	یازدهم	
	۴۹/۹۳±۹/۰۲		۹۲	دوازدهم	
F=۱/۴۶۸ P=۰/۱۲۶**	۴۹/۸۹±۸/۷۹		۹۰	تجربی	رشته تحصیلی
	۵۰/۰۵±۸/۰۸		۱۱۹	ریاضی	
	۵۱/۳۴±۷/۴۷		۵۶	انسانی	
F=۴/۵۶۱ P=۰/۱۲۴**	۴۹/۴۳±۸/۵۹		۴۷	بیشتر از ۱۹	معل
	۴۹/۷۰±۷/۲۵		۱۳۴	۱۹-۱۷	
	۵۱/۱۸±۹/۷۲		۶۵	۱۷-۱۵	
	۵۱/۸۴±۸/۰۱		۱۹	کمتر از ۱۵	
F=۱/۰۹۴ P=۰/۲۲۶**	۵۱/۰۰±۷/۹۳		۴۸	ضعیف	وضعیت اقتصادی
	۵۰/۲۴±۸/۱۲		۱۵۶	متوسط	
	۴۹/۷۷±۸/۶۸		۶۱	خوب	
t=۱/۶۰۴ df=۲۶۲ P=۰/۵۱۶*	۵۰/۵۰±۷/۹۶		۹۴	مالک	نوع اقامت در منزل
	۵۰/۱۴±۸/۳۴		۱۷۱	استیجاری	
F= ۱/۰۳۴ P= ۰/۲۱۳**	۵۱/۴۳±۸/۵۷		۸۲	اول	رتبه فرزند
	۴۹/۹۵±۷/۸۴		۱۳۱	دوم	
	۴۹/۲۳±۸/۴۳		۵۲	سوم و بیشتر	

*تی مستقل، **آنالیز واریانس

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر به آموزش و پرورش کشور به‌ویژه مدیران و برنامه‌ریزان حوزه آموزش دانش‌آموزان مقطع متوسطه به‌منظور تدوین برنامه‌های آموزشی موردنیاز و همچنین مداخلات لازم در جهت استفاده بهینه از اینترنت در میان دانش‌آموزان در جهت ارتقای سلامت روانی آن‌ها کمک می‌کند. به‌عنوان نمونه در این مطالعه مشخص شد دانش‌آموزان مقطع متوسطه، فعالیت‌های

در این مطالعه، بین مشخصات فردی دانش‌آموزان مورد مطالعه با وضعیت استفاده مشکل‌زا از اینترنت در آنان ارتباط معنی‌دار آماری وجود نداشت. نظر به اهمیت موضوع و نقشی که مشخصات فردی دانش‌آموزان می‌تواند در استفاده مشکل‌زا از اینترنت برای آنان داشته باشد، ضروری است مطالعات بیشتری در این خصوص انجام شود.

حامی مالی

این مطالعه برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد روانپرستاری آرمان نعیمی در دانشگاه علوم پزشکی ایران است و با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران انجام شد.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی: آرمان نعیمی و مرجان مردانی حموله؛ تحقیق و بررسی: مرجان مردانی حموله و مهناز قلجی؛ تحلیل داده‌ها: شیما حقانی؛ تدوین و نقد و بررسی: مرجان مردانی حموله.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از تمام دانش‌آموزان شرکت‌کننده در تحقیق قدردانی می‌شود.

اجتماعی آنلاین را به سایر فعالیت‌های اجتماعی ترجیح می‌دهند. این امر می‌تواند آنان را با ضعف در ارتباطات اجتماعی مواجه کند. از آنجاکه روان‌پرستاران در ارائه مراقبت‌های پرستاری همه جانبه در پیشگیری و کاهش استفاده مشکل‌زا از اینترنت و پیامدهای روانی ناشی از آن می‌توانند نقش ایفا کنند و نقش مهمی در ارائه خدمات مشاوره‌ای به دانش‌آموزان در این زمینه دارند، نتایج مطالعه حاضر به آنان در این زمینه یاری می‌رساند. در نهایت، نتایج این مطالعه می‌تواند مبنایی برای تحقیقات وسیع‌تر و جامع‌تر بعدی در زمینه ارتقای سطح دانش روانپرستاران در زمینه استفاده بهینه از اینترنت در دانش‌آموزان مقطع متوسطه باشد.

این مطالعه محدودیت‌هایی نیز داشت. نمونه‌های مورد مطالعه در پژوهش حاضر با مشارکت دانش‌آموزان از مدارس مقطع متوسطه در غرب شهر تهران صورت گرفته است که هنگام ارزیابی و تفسیر نتایج در یک زمینه معین، مسائل زمینه‌ای (فرهنگی و اجتماعی-فرهنگی) نیز باید در نظر گرفته شود. بنابراین تعمیم نتایج آن به جامعه دانش‌آموزان دبیرستانی شهر تهران و نیز سایر شهرهای کشور امکان‌پذیر نیست و جهت تعمیم دقیق‌تر نتایج حاصل از پژوهش انجام مطالعه در نمونه‌های بزرگ‌تر و در سطح ملی پیشنهاد می‌شود.

همچنین، اطلاعات به‌دست‌آمده از دانش‌آموزان به‌طور خود گزارش‌دهی بوده که به‌طور بالقوه می‌تواند به سوگیری توسط پاسخ‌دهندگان منجر شود که باید هنگام تفسیر نتایج در نظر گرفته شود. براین اساس، از آنجاکه اطلاعات به‌دست‌آمده از دانش‌آموزان مورد پژوهش به‌طور خود گزارش‌دهی بوده پیشنهاد می‌شود جهت استفاده مشکل‌زا از اینترنت توسط دانش‌آموزان از روش تحقیق کیفی استفاده شود.

همچنین در این مطالعه، شیوه نمونه‌گیری به‌صورت غیر تصادفی بود که این شیوه از نمونه‌گیری می‌تواند تعمیم نتایج را با دشواری مواجه کند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در این مقاله کلیه اصول اخلاقی در نظر گرفته شده است. شرکت‌کنندگان در مورد اهداف و روش‌های مطالعه مطلع شدند. آن‌ها از محرمانه بودن اطلاعات خود اطمینان داشتند و در هر زمان آزاد بودند مطالعه را ترک کنند و در صورت تمایل، نتایج تحقیق در اختیار آن‌ها قرار می‌گرفت. مجوز اخلاقی برای این مطالعه از کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی ایران با شماره IR.IUMS.REC.1401.728 دریافت شده است.

References

- [1] Kumar N, Kumar A, Mahto SK, Kandpal M, Deshpande SN, Tanwar P. Prevalence of excessive internet use and its correlation with associated psychopathology in 11th and 12th grade students. *Gen Psychiatr*. 2019; 32(2):e100001. [DOI:10.1136/gpsych-2018-100001] [PMID]
- [2] Rastegarian A, Bazrafshan A, Keshavarz P. Happiness and internet addiction among high school girls in Iran: A single-center experience. *Iran J Psychiatry*. 2022; 17(4):388-394. [DOI:10.18502/ijps.v17i4.10687] [PMID]
- [3] Feher A, Fejes E, Kapus K, Jancsak C, Nagy GD, Horvath L, et al. The association of problematic usage of the internet with burn-out, depression, insomnia, and quality of life among Hungarian high school students. *Front Public Health*. 2023; 11:1167308. [DOI:10.3389/fpubh.2023.1167308] [PMID]
- [4] Benedetto L, Rollo S, Cafeo A, Rosa GD, Pino R, Gagliano A, et al. Emotional and behavioural factors predisposing to internet addiction: The smartphone distraction among Italian high school students. *Int J Environ Res Public Health*. 2024; 21(4):386. [DOI:10.3390/ijerph21040386] [PMID]
- [5] Sayılı U, Vehid S, Erginöz E. Problematic internet use in Turkish high school students: Prevalence and related factors. *Am J Health Behav*. 2021; 45(1):31-43. [DOI:10.5993/AJHB.45.1.3] [PMID]
- [6] Mousavi SV. [Prevalence of internet addiction and the status of the use of virtual social networks in Iranian Teenagers and Youths in 2018 (Persian)]. *J Mil Med*. 2022; 22(3):281-8. [DOI:10.30491/JMM.22.3.281]
- [7] Özslan A, Yıldırım M, Güney E, Güzel HŞ, İşeri E. Association between problematic internet use, quality of parent-adolescents relationship, conflicts, and mental health problems. *Int J Ment Health Addict*. 2022; 20(4):2503-19. [DOI:10.1007/s11469-021-00529-8]
- [8] Opakunle T, Opakunle O, Toki D, Aloba O, Nwozo C. Drug abuse among Nigerian high-school adolescents: Exploring the relationship with problematic internet use, suicidality, anxiety, depression, and self-esteem. *Int J Med Health Dev*. 2022; 27(3):277-84. [DOI:10.4103/ijmh.IJMH_17_22]
- [9] Joseph J, Varghese A, Vijay V, Dhandapani M, Grover S, Sharma SK, et al. Problematic internet use among school-going adolescents in India: A systematic review and meta-analysis. *Indian J Community Med*. 2022; 47(3):321-7. [DOI:10.4103/ijcm.ijcm_1129_21] [PMID]
- [10] Moreno M, Riddle K, Jenkins MC, Singh AP, Zhao Q, Eickhoff J. Measuring problematic internet use, internet gaming disorder, and social media addiction in young adults: Cross-sectional survey study. *JMIR Public Health Surveill*. 2022; 8(1):e27719. [DOI:10.2196/27719] [PMID]
- [11] Nguyen TTP, Do HN, Vu TBT, Vu KL, Nguyen HD, Nguyen DT, et al. Association of Individual and Neighborhood Characteristics to Problematic Internet Use among Youths and Adolescents: Evidence from Vietnam. *Int J Environ Res Public Health*. 2023; 20(3):2090. [DOI:10.3390/ijerph20032090] [PMID]
- [12] Parashkough NN, Mirhadian L, EmamiSigaroudi A, Leili EK, Karimi H. Addiction to the Internet and mobile phones and its relationship with loneliness in Iranian adolescents. *Int J Adolesc Med Health*. 2018; 33(1). [DOI:10.1515/ijamh-2018-0035] [PMID]
- [13] Effatpanah M, Moharrami M, Rajabi Damavandi G, Aminikah M, Hosein Nezhad M, Khatami F, et al. Association of internet addiction with emotional and behavioral characteristics of adolescents. *Iran J Psychiatry*. 2020; 15(1):55-66. [DOI:10.18502/ijps.v15i1.2440] [PMID]
- [14] Restrepo A, Scheininger T, Clucas J, Alexander L, Salum GA, Georgiades K, et al. Problematic internet use in children and adolescents: Associations with psychiatric disorders and impairment. *BMC Psychiatry*. 2020; 20(1):252. [DOI:10.1186/s12888-020-02640-x] [PMID]
- [15] Khalil SA, Kamal H, Hussien Elkholy H. The prevalence of problematic internet use among a sample of Egyptian adolescents and its psychiatric comorbidities. *Int J Soc Psychiatry*. 2022; 68(2):294-300. [DOI:10.1177/0020764020983841] [PMID]
- [16] Ge J, Liu Y, Cao W, Zhou S. The relationship between anxiety and depression with smartphone addiction among college students: The mediating effect of executive dysfunction. *Front Psychol*. 2023; 13:1033304. [DOI:10.3389/fpsyg.2022.1033304] [PMID]
- [17] Eichenberg C, Schneider R, Rimpl H. Social media addiction: Associations with attachment style, mental distress, and personality. *BMC Psychiatry*. 2024; 24(1):278. [DOI:10.1186/s12888-024-05709-z] [PMID]
- [18] Layegh H, Abazari M. [Improper use of the internet and its relationship with daytime sleepiness in medical sciences students at Ardabil University of Medical Sciences (Persian)]. *J Health*. 2019; 10(3):379-86. [DOI:10.29252/j.health.10.3.379]
- [19] Thatcher A. Development and psychometric properties of the Problematic Internet Use Questionnaire. *S Afr J Psychol*. 2005; 35(4):793-809. [DOI:10.1177/008124630503500410]
- [20] Ranjbar H, Arab M, Hatamizadeh M, Shabani F, Nasri N. [The survey of relationship between Problematic internet use with loneliness and satisfaction with life in internet users of Kerman (Persian)]. *Adv Nurs Midwifery*. 2017; 26(93):31-40. [Link]
- [21] Khine AT, Saw YM, Htut ZY, Khaing CT, Soe HZ, Swe KK, et al. Assessing risk factors and impact of cyberbullying victimization among university students in Myanmar: A cross-sectional study. *Plos One*. 2020; 15(1):e0227051. [DOI:10.1371/journal.pone.0227051] [PMID]
- [22] Yu Y, Yang X, Wang S, Wang H, Chang R, Tsamlag L, et al. Serial multiple mediation of the association between internet gaming disorder and suicidal ideation by insomnia and depression in adolescents in Shanghai, China. *BMC Psychiatry*. 2020; 20(1):460. [DOI:10.1186/s12888-020-02870-z] [PMID]
- [23] Wartberg L, Kammerl R. Empirical relationships between problematic alcohol use and a problematic use of video games, social media and the internet and their associations to mental health in adolescence. *Int J Environ Res Public Health*. 2020; 17(17):6098. [DOI:10.3390/ijerph17176098] [PMID]

- [24] Chen R, Liu J, Cao X, Duan S, Wen S, Zhang S, et al. The relationship between mobile phone use and suicide-related behaviors among adolescents: The mediating role of depression and interpersonal problems. *J Affect Disord.* 2020; 269:101-7. [DOI:10.1016/j.jad.2020.01.128] [PMID]
- [25] Fan Z, Chen M, Lin Y. Self-control and problematic internet use in college students: The chain mediating effect of rejection sensitivity and loneliness. *Psychol Res Behav Manag.* 2022; 15:459-70. [DOI:10.2147/PRBM.S352060] [PMID]
- [26] Lee JY, Ban D, Kim SY, Kim JM, Shin IS, Yoon JS, et al. Negative life events and problematic internet use as factors associated with psychotic-like experiences in adolescents. *Front Psychiatry.* 2019; 10:369. [DOI:10.3389/fpsy.2019.00369] [PMID]
- [27] Zhai B, Li D, Li X, Liu Y, Zhang J, Sun W, Wang Y. Perceived school climate and problematic internet use among adolescents: Mediating roles of school belonging and depressive symptoms. *Addict Behav.* 2020; 110:106501. [DOI:10.1016/j.addbeh.2020.106501] [PMID]